

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון י"א חשוון תשפ"ב | דף היומי בבלי: ראש השנה ח | דף הכולל: ביצה ח.
דף היומי בהלכה: מסימן תרמ"ח סעיף כ"א עד סעיף כ"ב.
מוסר: חובת השמירה - מתחילת פרק א' עד "ומה שאמר אוהב".
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק כב 'שגאת הרבנות' עד פרק כד 'וכבר מצאנו שהמלאכים'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

באמצע התפילה נחת עלי פתאום מלמעלה מְסַמֵּר... | הבחור שעלה לא"י עם פתקה סודית בכיסו |
הסגולה המיוחדת בספר 'מאור עיניים' | חמשה דברים שלא ידעת על קבר רחל | 2251

הסיפור היומי

הכל התחיל כשהגענו לקריאת השם. "זיקרא שמו
בישראל... " אני מביט לעבר האבא והוא אומר
בקול רם: "נמרוד". הרגשתי שאני כמעט נחנק...

אברהם כפול שלוש

לרגע הקדוש, לאותן שניות נצחיות, בהן נכנס התינוק בשער
האמונה העליונה לאוהל אברהם ושרה, בעוד אליהו הנביא יושב
על כסאו. "לכבוד חמדת לבבי". יהודי קטן אומנם, כואב ושותת
דם, קטן במשקלו ובשכלו, אבל יהודי כשר שנכנס לבריתו של
אברהם אבינו, עוד חוליה של כיסופים בשרשרת הדורות.
"באחד הימים, לא תאמין", מספר לי רבי אברהם בחיך
בישני, "הוזמנתי למצוות ברית מילה, בחצר ביתם של יהודים
צעירים אמידים וחביבים, שעולמם הרוחני רחוק כמזרח ממערב
מן היהדות. אבל כהרגלם של יהודים בקודש, על מצוות המילה
לא מוותרים, הזמינו נגנים וכמובן סעודה כיד המלך. למעט
הכיפה האורחת והמקומטת שעיטרה את ראשו של הסנדק,
והכיפה הקטיפתית על ראשי, היו כולם גלויי ראש, עטורי עגילים,
קוקיות, אך ברק של התרגשות ריצד מבין עיניהם.
"ואני, לעולם אינני עושה אפלויות. את אותם פיוטים שאני שר
ומזמר בבתי הכנסת ובבתי היראים לקראת רגע הברית, שרתי גם
להם. חלק הצטרף בזמזום חרישי, אבל הרוב הגדול שתק והביט

המוהל רבי אברהם סילם ידוע ומפורסם במקומותינו. מוהל
בן מוהל בשרשרת דורות של מוהלים, נושא חן בעיני כל רואיו,
ומצוות המילה אהובה עליו כיון ישן נושן, שניחוחו אופף כל
עלמין. רבי אברהם הופך כל ברית מילה, לשירה ולתהילה לריבון
העולם, נוטל את המיקרופון בידו ומסלסל בקולו בבחינת כבד
את ה' מגרונוך. הוא כאמור איננו רק מוהל, אלא גם פייטן מהולל,
מלחין שירים וכותב פיוטים הנוסכים בהורים הנרגשים ובקהל
הקדוש, הילה של שכנה, חן ואור קדושת הימים.
היה מי שאמר בבדיחותא, שאילו יכלו התינוקות לדבר, הם
היו מבקשים שימשיך לנגן את שיריו המרטיטים וידחה לעוד
כמה דקות את הברית. אבל כידוע, תינוקות ביום השמיני בשלים
בגופם ובנפשם לקראת מצוות המילה, גם אם הם אינם מסוגלים
להביע זאת במילים, אלא בזעקות צווחניות וחנוקות, עד לכניסתו
של צמר הגפן הספוג בין, לתוך פיהם הנרעד.
זאת למודעי, כי המוהל אברהם במשך דקות ארוכות מבשל
בנגינותיו את קהל המוזמנים טוב טוב מכל הצדדים כדי להכניס

"האב היה המום. 'עד כדי כך? הוא שאל... כן, כן, עניתי לו, אפילו יותר גרוע.

"נו, אז איך נקרא לו?' שאל האב...

"נקרא לו אברהם, הצעת.

"בסדר' הוא השיב. שיהיה אברהם.

"זה הקטן אברהם בן נורית וגיא, גדול יהיה... יגדלוהו הקב"ה..."

"עם סיום הברית, לוחש על אוזני הסנדק: 'כבוד המוהל, גם לי

קוראים אברהם'.

"מיד אחזתי את המיקרופון והודעתי כשכולי צמרמורת של

התרגשות: קהל קדוש, אתם לא תאמינו, אבל כאן, על כסא

הברית, קרוב קרוב לאליהו הנביא, נפגשו שלושה אברהם. לתינוק

קראנו אברהם, הסנדק שמו אברהם, וגם אני המוהל, שמי אברהם.

והחוט המשולש של זרע אברהם קודש, במהרה לא ינתק.

"הסתבות מחו דמעה. אבי התינוק חיבק ונישק אותי ואת

הסנדק, ואחר כך אימץ אל ליבו את אברהמ'ה הקטן, שניצל

בעור שיניים מלהקרא בשמו של אחד מן המלכים הרשעים

בתבל. פשוט לא יאומן. אברהם כפול שלוש, כי החוט המשולש,

לעולם לא ינתק"...

(הסופר ר' קובי לוי, הובא בגיליון 'ברינה יקצור')

בי בעיניים בוהות. האב הצעיר ניצב לידי, גבוה, מגולח, אוחז בידו את בנו הבכור. עד כמה שהבנתי האבא הוא גאון היי-טק, איש מחשבים שהכל מחזרים לפתחו.

"זה הכסא של אליהו הנביא, הסברתי לאבא, והוא חשב שאני

צוחק עליו. 'איפה אליהו הנביא?' הוא שאל. ברוך הבא אליהו הנביא,

אמרתי לו, והוא שאל: 'מאיפה הוא נכנס?'... 'דווקא את' שמע

ישראל' הוא אמר יפה. וגם ברך את הברכות בלי להתבלבל במילים.

הכל התחיל כשהגענו לקריאת השם. 'ויקרא שמו בישראל'...

אני מביט לעבר האבא והוא אומר בקול רם: 'נמרוד'.

"הרגשתי שאני כמעט נחנק. תקרא לו 'היטלר' ביקשתי

מהאבא.

"'היטלר?!' הוא צעק, השתגעת? אתה עושה צחוק ממני!..."

"כן, השבתי לו. תקרא לו אדולף היטלר. אין הבדל בין נמרוד

המקראי לצורר הנאצי! שניהם היו רוצחים גדולים ואפיקורסים.

שניהם עשו רע לזרע ישראל קודש. אברהם אבינו, הסברתי לו,

סבל מנמרוד לא פחות משהיהודים סבלו מהיטלר. נמרוד ביקש

לשרוף את אברהם אבינו בכבשן האש, וזה בהחלט מזכיר את

הנאצים ומחנות ההשמדה. הנאצי הראשון הוא נמרוד המלך,

ואברהם אבינו שקול היה כנגד כל ישראל.

יום פטירת רחל אמנו ע"ה

בשעה 3:00 יעקב חוזר לכולל, ובשעה שלוש וחצי מתקשרת השוויגער: "רחל, שמעתי שהיום הכנת תירס לארוחת צהריים"... ברגע זה, הדם עולה לה לפנים, הדמעות עולות לעיניים, אבל...

"הפעולה שפוצצה את העולם" - הגר"ש פינקוס זצ"ל על הכה המופלא של השתיקה

"נתבונן עתה במעשיה של אשתו, נקרא לה רחל.

"השעה תשע וחצי בבוקר. בעלה ב'כולל' והיא בבית עם

התינוק, אשר ברגעים אלו מתרוצץ ברחבי הבית. לפתע היא מגלה

שישנם מים על הרצפה. מתברר שהתינוק סתם עם פקק את חור

הניקוז של האמבטיה, פתח את הברז, המים עלו על גדותיהם

וכעת הבית מוצף מים..."

"היא נוטלת מגב, ובמשך שעה וחצי עובדת קשה לגרוף את

המים [תוך כדי כך היא נזכרת שהיה לה כאב גב לפני יומיים...].

פתאום מצלצל הטלפון. על הקו השכנה מלמעלה ובפיה בקשה:

'רחל, אני חייבת לצאת לאיזה מקום, תוכלי לעשות לי טובה לשמור

על התאומים שלי?' היא מסכימה, ותוך חמש דקות התאומים

בביתה, מצטרפים לתינוק שלה. ישנם עדיין מים על הרצפה.

"סוף סוף היא גומרת לייבש את הבית, ואז היא מביטה בשעון

ומגלה לחרדתה שהשעה כבר שתיים-עשרה וחצי ועליה להכין

ארוחת צהריים. היא תופסת את התינוק והתאומים, רצה למכולת,

חוטפת מהמדף שתי קופסאות תירס, נעמדת בתור לקופה,

"שתיקה היא השירה הגדולה ביותר" - שח הגאון רבי שמשון

פינקוס זצ"ל - "יותר מהשיר היפה ביותר שישנו. וחז"ל אומרים:

איזו שירה מחזיקה את העולם? - "תולה ארץ על בלימה",

כשאדם יודע לשתוק לכבוד שמים, כאשר הוא מתפוצץ לומר

מילה, לעקוץ את השני, להראות את עצמו חשוב יותר - אך הוא

צועק שתיקה לכבוד השי"ת, זוהי הגדלות שבגדלות!

"הבה נצייר לעצמנו תמונה של גדלות..."

"יענקל'ה מגיע הביתה אחרי חתונה בחיפה. השעה מאוחרת,

הוא עייף, מותש, רוצה רק לישון. הוא כבר אמר קריאת שמע שעל

המיטה, ואז הוא חושב לעצמו: 'רגע, אם ה' הוא אחד, עלי לעשות

משהו לכבוד ה"'. ... כדי לא להירדם הוא ממלא דלי מים, משליך

לתוכו קוביות קרח, מוריד את גרביו, מכניס את הרגליים למים

ולומד עד אור הבוקר.

"זוהי גדלות, מן הסוג שאנו מאחלים לילדינו. באותה שעה

הקב"ה ודאי אוסף את פמליא של מעלה ואומר: ראובריה

שבראתי בעולמי.

אביה לבן, ומסרה ללאה אחותה את הסימנים שנתן לה יעקב כדי שלא תתבייש, ואז אמר הקב"ה שבזכותה ייגאלו בני ישראל.

ממשיך הרב פינקוס ואומר:

"בעצם, מה עשתה רחל? היא שתקה! אבל פעולה זו של השתיקה פשוט פוצצה את העולם. היא ראתה איך שכל בית ישראל נלקח ממנה, איך שהיא עתידה להיכנס לבית עשו, היא ראתה דברים נוראים, ומה היא עשתה? - נכון, היא גם עשתה מעשים נפלאים, אבל בעיקר שתקה!

זה הכח המופלא שיש אצל האדם - לעצור את עצמו! כל נהג יודע כי הכלל הראשון בנהיגה הוא: אם אין מעצור ['ברקס'] - אל

תיכנס למכונית! המעצור הוא הדבר החשוב ביותר במכונית!

"אינני מדבר דוקא במקרים של לשה"ר, לפעמים צריכים לשתוק גם כשמותר לדבר. איזו עבירה היתה רחל עוברת אילו היתה מגלה ליעקב שניתנת לו לאה אחותה במקומה? אדרבה, היא היתה מקיימת בכך מצוה, שהרי יעקב אבינו ציווה עליה לשמור על סימנים על מנת לדאוג לכך שלאה לא תינתן לו, והיא עומדת בדיבורה ובהבטחתה [ובאמת, בסופו של דבר רחל לא הפסידה כלום, שהרי ממנה נבנה כלל-ישראל. רחל אמנו היתה 'עקרת הבית' - הכל היה ממנה, כי את לאה היא הכניסה, וגם את בלהה וזלפה היא הכניסה, היא הכניסה את כולם] - ואעפ"כ היא אינה עושה כן. מדוע? כי אחותי תתבייש!

הכח לשים 'ברקס', לשתוק בשעה שמרגישים שמוכרחים לדבר ומוכרחים להגיב - כח זה הוא הכח אשר יביא את הגאולה, כמו שנאמר "ויש תקוה לאחריתך ושבנו בנים לגבולם".

(ע"פ 'תפארת שמשון')

משלמת, ואז רצה הביתה, מחממת מהר משהו מהמקפיא, וב"ה איכשהו הארוחת צהריים מוכנה בזמן.

"יעקב מגיע הביתה, מביט בסיר ומפטיר בנימת אכזבה: 'אין משהו אנושי לאכול בבית הזה?'... והיא שותקת, ממלמלת בשקט: 'אני מצטערת, לא היה לי זמן'. הוא יוצא מהבית, קונה לעצמו מנה פלאפל, חוזר. השעה כבר שתיים. 'אני חייב לישון', הוא מודיע לאשתו, 'בבקשה, תשמרי על השקט'. היא משתדלת בכל כוחה לשמור על התינוק והתאומים שלא יפריעו את מנוחת בעלה. בשלוש הוא חוזר לכולל, ובשלוש וחצי חמותה מתקשרת: 'רחל, שמעתי שהיום הכנת תירס לארוחת צהריים...'.

"ברגע זה, הדם עולה לה לפניו, הדמעות עולות לעיניו. היא אומרת: 'רק רגע, אמא'. היא ניגשת לברז, מוזגת לעצמה כוס מים ומברכת 'ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם, שהכל נהיה בדברו' ושותה. ביחד עם המים נשטפים גם הכעס והדמעות, הכל נמוג כלא היה!

"ברגע זה הקב"ה מכנס את פמליא של מעלה ואומר: 'ראו בריה שבראתי בעולמי...!' זוהי גדלות של 'לך דומיה תהילה'. וה' בהיכל קדשו, הס מפניו כל הארץ - השבח הגדול ביותר הוא 'הס מפניו כל הארץ'.

חז"ל אומרים במדרש, שהאבות הקדושים וכל גדולי האומה התפללו לפני הקב"ה והזכירו לפניו את מעשיהם כדי שבזכותם יגאל את עם ישראל, ועדיין לא היה בכך די, עד שבאה רחל אמנו והזכירה את זכותה הגדולה בכך ששתקה על התרמית שעשה

סגולות וישועות

שבע פעמים אמרתי את נוסח התפילה, והנה אני חש בדבר מה מתכתי הנופל לכיווני. הרמתי אותו. זה היה מסמר ברזל. אין לי מושג מאיפה בדיוק הוא נפל. אבל משום מה ראיתי בזה סימן מן השמים שתפילתי התקבלה, ושמנתי אותו בכיסי...

ביתי - בית תפילה

מוצא דירה כל כך טובה בקומת כניסה? בצר לי נסעתי לכותל המערבי לשפוך שיח לפני ד'. ידיד יקר שלי נתן לי נוסח מיוחד של תפילה למציאת דירה, ואת התפילה הזאת התפללתי בדמעות ובתחנונים בכותל המערבי, אשר שכנה אינה זזה ממנו לעולם.

שבע פעמים אמרתי את הנוסח, והנה אני חש בדבר מה מתכתי הנופל לכיווני. הרמתי אותו. זה היה מסמר ברזל. אין לי מושג איך בדיוק הוא הגיע לשם ומאיפה הוא נפל. אבל משום מה ראיתי בזה סימן מן השמים שתפילתי התקבלה, ושמנתי אותו בכיסי. כשהגעתי הביתה הצמדתי אליו פיסת נייר ועליה כתבתי את

כבר אחת עשרה שנים שאנחנו זוכים לגור בארץ הקודש. התחלנו את דרכנו בדירה נאה ששכרנו בקומת הכניסה בבניין בשכונת מקור ברוך. חיפשנו דווקא דירה כזו, מכיוון שאשתי מתניידת על ידי כיסא גלגלים, ולכן לא שייך לגור בדירה שמדרגות מובילות אליה.

חינו בדירה בנחת במשך חמש שנים, ואז הגיע המוכר והודיע שהוא מעוניין להפסיק את החוזה. נבהלתי. הדירה התאימה לצרכינו באופן הטוב ביותר שיכול להיות. הנגישות, הרחבות, האזור, וכל מה שבן אדם רוצה למצוא בדירה, הכול היה לנו שם. בשבילנו, למצוא דירה אחרת זה דבר לא פשוט בכלל. איך אני

והוא אמר לי שזהו התאריך שבו התחילו את החפירות לבניית יסודות הבית שאני עומד לקנות.

לפתע נזכרתי: ברגע זה נפל לי המסמר! כן, כן. התאריך שבו התחילו החפירות הוא התאריך שבו עמדתי בכותל המערבי, ובכיתי בדמעות שלישי שהקב"ה ירחם עלינו וישלח לנו את הדירה הטובה והמתאימה ביותר עבורנו. התברר כי בשעה שעמדתי והתפללתי, כבר עסקו בחפירות לבניית הבית שלי.

ביום השנה של סבתי ע"ה נכנסנו בסיעתא דשמיא להשתכן בדירה, ואת המסמר מהכותל המערבי תקעתי בקיר, ליד ה'אמה על אמה', למען יעמוד למזכרת ימים רבים ויחזק אותנו תמיד באמונה, כי הקב"ה עונה לעמו ישראל בעת שוועם אליו.

(גיליון השגחה פרטית)

התאריך של אותו יום. בעזרת ד', כך אמרתי בקול, כאשר אכנס לגור בדירה משלי, אתקע את המסמר הזה מול פתח הבית, סמוך ל'אמה על אמה' שמניחים בלי סידור זכר לחורבן.

המשכיר לא שב להטריד אותנו. המשכנו לגור בדירה ארבע שנים נוספות, ורק בסופן הוא הודיע שזמננו תם. אנחנו מוכרחים לפנות את הדירה עד חג הסוכות.

ביום השנה של סבי ז"ל ראיתי מודעה על דירה בקומת כניסה בשכונת רוממה העומדת למכירה. נסעתי למקום וראיתי כי טוב. הדירה ענתה על כל דרישותי, וגם הבנק בא לקראתי ואישר את המשכנתא. בעת חתימת החוזה הבחנתי בתאריך המוכר לי שחוזר על עצמו פעמים רבות, אולם לא הצלחתי להיזכר מה הוא אמור לומר לי. שאלתי את המוכר מה פשר התאריך המופיע במסמכים,

יום פטירת רחל אמנו ע"ה

סגולת החוט מקבר רחל - דווקא חוט אדום?

5 דברים שאולי לא ידעת על קבר רחל אמנו

(ארץ חמדה).

3. המפתח הפלאי שהכין ר' זלמן בסן הירושלמי
מפתח מיוחד היה לשער של קבר רחל, שהותקן בידי ר' זלמן בסן הירושלמי, שהכין מנעול סודי מיוחד שע"י סגירת המנעול יצאו ארבע לשונות ברזל מכל צד כמו דלתות רב בריח של ימינו. סגולות מופלאות יוחסו גם למפתח המיוחד של קבר רחל. כל אימת שנתקף אדם במחלה חשוכת מרפא היו מניחים את המפתח למראשותיו כסגולה בדוקה לרפואה מהירה (ארץ חמדה).

4. סגולת החוט מקבר רחל - דווקא חוט אדום, או גם לבן?
סגולה ידועה לזש"ק היא לקחת חוט אדום ולהקיף בו את מצבת רחל אמנו ז' פעמים ואחר כך ללבושו סביב היד או הצוואר. יש שעוררו על סגולה זו, וביניהם מרן הגרש"ז אויערבאך, כפי שהובא בשמו בספר 'חכו ממתקים' (ח"א עמוד רפא) שלא להקיף ולשאת חוט אדום, כי יש בזה משום דרכי האמורי. ובאמת במקור סגולה זו, שהוא מהרה"ק הי"שמח ישראל מאלכסנדר זי"ע, לא נזכר חוט אדום דווקא, וכפי הנראה התערבבו כאן שני דברים - חוט אדום, שהוא סגולה נגד עין הרע, ובזה יש חשש דרכי האמורי, כפי שדנו בהרבה ספרים; וחוט שהקיפו בו את קבר רחל, שיכול להיות גם חוט לבן (כן העיר הרב לוי פריינד בקובץ אור ישראל מאנסי שנה ז גיליון ב). ואכן בקונטרס 'ותפקדנו' הביא בשם הגר"צ מוצפי שליט"א סגולה זו בחוט לבן.

1. מדוע הערבים אינם מפריעים לנו להתפלל בקבר רחל?
בספר 'שאלי שלום ירושלים' (לרבי משה נחמיה כהניו, הרב דחאסלאוויץ') הביא, שדבר מעניין הוא שהשאר לנו שריד את קבר רחל, וכל אחד יכול לבוא שם לבכות ולהתפלל באין מונע ובאין פוצה פה ומצפצף, וגם הערביים אינם מפריעים לנו, שלא נמצא כן בכל קבר שהערביים מפריעים מלגשת. ואולי גם זה היה מכוונת יעקב אבינו ע"ה בקברו אותה על אם הדרך ולא הוליכה לבית לחם, כי ברוח קדשו צפה מראשית אחרית, והציל לנו על ידי זה את קברה להיות לנו לאחוזת נחלה בימי גלותינו כיום הזה. וגם קרוב לומר, כי הוא מנבואת ירמיה הנביא 'קול ברמה נשמע רחל מבכה על בניה וכו' - דוקא רחל, 'כי יש שכר לפעולתך', רצה לומר, מידה כנגד מידה על שלא התקנאה באחותה לאה, והיתה צנועה, לא יתקנאו בנו הישמעאלים שהיא אמנו וקברה מוצנע מהם וגלוי לפנינו (הגר"מ שטרן שליט"א, ארץ חמדה).

2. הנס שאירע עם האבן שעל המצבה
הנוסע רבי בנימין מטודילה הביא, שהיה בקבר רחל וכתב שעל הקבר יש אחת עשרה אבנים כנגד אחד עשר שבטים. והוא מוסיף נופך משלו, מכיון שעדיין לא נולד בנימין אלא בצאת נפשה, לכן אין שם אבן כנגדו. ובסיבוב ר' פתחיה הובא, שעל י"א האבנים יש אבן גדולה מאד, והיא של יעקב אבינו, והכמרים לקחוה לבנין ע"ז ולמחר ראוה על הקבר כאשר בתחילה. כן עשו כמה פעמים עד שנמנעו מלקחתה עוד. וסיפור זה היה לפני יותר מאלף שנים

5. סגולה לא רק ללידה, אלא גם לרפואה ועוד

סגולת החוט מקבר רחל מועילה גם לרפואה ועוד, כמו שהביא בספר 'הקטן והלכותיו': "שמעתי לפני שנים מזקני הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל שקיבל מזקני ירושלים סגולה לחולה וכדו', ליקח חוט אדום ולהקיפו ז' פעמים סביב קבר רחל ואח"כ

ילבשנו החולה על צווארו. וזקני עצמו עשה כן בשביל חולה וראו נפלאות". וייתכן שטעם סגולה זו הוא, משום שרחל אמנו נצטערה בלידת בנים, וממילא כל מה שקשור לשמירתם וגידולם של הבנים הוא גם כן בכלל סגולה זו (הרב לוי פריינד, קובץ 'אור ישראל' שם).

קול העם

עם המחשבה הזאת התחלתי לעבור ולשחזר את מעשיי באותו יום. ובכן, קמתי בבוקר, אמרתי ברכות התורה, למדתי, וכשהתחילה התפילה הצטרפתי אל המתפללים ו...אופס! פתאום נזכרתי...

לא מוצאים את המפתחות, את הכרטיס או כל דבר הכי קטן? - זה לא סתם, הקב"ה מדבר איתנו

האדם במשהו קטן כדי להשיבו למוטב ולעורר אותו מתרדמתו. אם האיש מתעורר מזה, אז זה מספיק, אלא שהאנשים לא מתייחסים לייסורים הקטנים, ורק כאשר הם גדלים מתחילים להתעורר ולפשפש במעשיהם, אך ברוב המקרים יכולים למנוע את הייסורים הקשים אילו התעוררו בזמן לשאול מה רוצה ה' ממני...

עם המחשבה הזו התחלתי לפשפש במעשי. התחלתי לעבור ולשחזר את סדר היום שלי באותו יום, כדי לראות היכן פגמתי. ובכן, קמתי בבוקר, אמרתי ברכות התורה, למדתי, ואז כשהתחילה התפילה הצטרפתי אל המתפללים... ו...אופס! כאן נזכרתי שברכות השחר דילגתי בטעות!

מיד אמרתי ברכות השחר, והנה, מיד עם סיום הברכות קבלתי טלפון ממקום האירוח שמצאו את הכתבים... אילולי שאבדו, הייתי חלילה שוכח מברכות השחר שדילגתי באותו יום.

את הסיפור הזה סיפר לי יהודי תלמיד חכם בהתרגשות. אך יש בזה מסר חזק לכל אחד מאתנו. לא מוצאים את המפתחות או את הכרטיס או כל דבר הכי קטן? - הקב"ה מדבר איתנו. זה לא סתם, יש סיבה. ובזה נחסוך צרות רבות...

(טיב הקהילה)

סיפר לי יהודי תלמיד חכם מעשה שכל אחד יכול ללמוד ממנו תועלת לחיים ולחסוך ייסורים רבים. וכך סיפר:

"נסעתי לנוח לצרכי בריאות בהוראת רופא. מלבד הספרים לקחתי איתי מספר כתבי יד שאני עובד עליהם כדי להוציאם לאור וכתבתי הגהות על דפים רבים מאוד. במשך כל השבוע הקדשתי ימים שלמים של עבודה קשה למטרה הזו.

בסוף השבוע כאשר שבנו הביתה עם כל המטלטלים, נוכחתי לחרדתי לראות שכתבי היד המוגהים אינם באמתחתי. נלחצתי מאוד ופתחתי את כל השקיות והתיקים, ובמקביל התקשרתי למקום האירוח ובקשתי שיחפשו שמא השארתי את האוצר שלי שם (מי שלא כתב יתקשה להבין עד כמה זה יקר מפנינים וכמה עוגמת נפש זה לאבד כתבי יד מוגהים ומוכנים להדפסה בספר).

הצער היה עמוק ונזכרתי בבעל שם טוב הקדוש ששואל על הגמרא שמגדירה את המושג של ייסורים, כגון אדם שמחפש להוציא מכיסו שני מטבעות ויצא לו רק מטבע אחד. והדבר תמוה, שהלוא רואים אנשים חולים בחוליים קשים מנשוא ומתייסרים בייסורים מרים, ואם כך איך אפשר להגדיר את החיפוש בכיס אחר מטבע או כל חפץ אחר כייסורים? אלא שהקב"ה ברחמי מעורר את

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הנוסעים הסקרנים האיצו בר' אברהם חנוך לגלות את הסוד - היכן הנסף ומה הסכום הרשום בצ'ק שבאמתחתו. כשלא יכול היה לעמוד בהפצרותיהם פתח את חבילתו, חיטט בה, כשכל הסובבים ממתנינים בצפיה...

הבחור שעלה לארץ הקודש ללא כסף וללא תעודות, רק עם פתקה סודית ששכנה בכנף מעילו

מבית אבא ללבוש בדרך הארוכה. אברהם חנוך עמד ליד הספינה וקיווה אל ה' אלוקי השמים והארץ אשר בידו הים והיבשה. אגב, מרגלא בפומיה של רבי אברהם חנוך: למה מילת "מבטחו" שבפסוק "ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו", מנוקדת בפתח במקום קמץ? לומר לך שאפילו במקום שנדמה לך שכל הדרכים קמוצים וסגורים לפניך, אל תחדל מלבטוח בה', ואם תעשה כן יסייעו לך מן השמים, ויפתחו לך שערי הצלחה.

בקיצור, הוא עמד בנמל הפתוח, רוחות עזות כמעט טלטלוהו ממקומו, וקיווה אל ה'. עיניו נשואות לשמים. זמן מועט לפני הפלגת האניה, היה זה כבר לאחר ניתוק העוגן והתרת חבלים לקראת הפלגה, לפתע נשמעה שריקה מבוהלת. התקבלה פקודה - לעצור! האניה עגנה שוב. לאחר שיח קצר בין המלחים ועובדי הנמל הכעוסים, הסכימו המלחים להוציא שוב את הגשרון המוביל אל האניה במטרה להעלות על האניה נוסע עשיר שאיחר את המועד. הבחור הבחין שהנה על האניה עולה נוסע שהביא אחריו עדר גדול של כבשים ועיזים... בזריזות גוף של בחור צעיר, התכופף ונכנס בזחילה בין הצאן. התחבא בין הכבשים, צעד ביניהן במהירות ועלה על האניה. התישב על הארץ בינותם בצדי הסיפון בלי שהרגישו בו.

כשהספינה עזבה את הנמל, ירד לירכתי הספינה ושב אל המקום בו נחה חבילתו שעדיין לא נזרקה ממקומה, כך יצא בדרכו אל ארץ הקודש.

הנסיעה החלה. כשעברו כמה ימים של הפלגה, הנוסעים כבר הכירו אחד את חברו ושוחחו ביניהם, וכך החלו יושבי האניה להציק לו לר' אברהם חנוך בשאלות: כיצד בחור נוסע לארץ חדשה שאין לו בה מכיר או קרוב ללא פרוטה בכיס? מה תעשה שם? איך תחיה, ומי יעמוד לצידך? אחרים אמרו בלחש: "בוודאי יש לו כסף או תכשיטים שיעזרו לו להתבסס בארץ ישראל"...

באחד הימים לאחר שהטרידו אותו בשאלות סרק, ענה להם הבחור: "כן, יש לי צ'ק על סכום עתק מבנק מסחרי בין לאומי". נוסעים סקרנים שהיו בטוחים שהוא לא עולה סתם כך בלי שמישהו עומד מאחוריו, האיצו בו לגלות את הסוד היכן הכסף ומה סכום הצ'ק שעליו בוטח. כשלא יכול היה לעמוד בפני בקשתם, פתח את החבילה שעמדה לידו, חיטט בה, וכל הסובבים המתנינו בצפיה.

בדרכים הארוכות, בימים ובוהרות, בין עיזים, כבשים ובני אדם, חודשים רבים - הצרופים בבטחון בהשם, צעד רבי אברהם חנוך הופמן זצ"ל מחוץ לארץ - לארץ הקודש. והוא היה רק אחד ממאות שעלו מתוך תשוקה ויסורים.

רבי אברהם חנוך (ידידו הקרוב של ר' בן ציון ידלר המגיד הירושלמי זצ"ל) עלה לארץ הקודש בעודו בחור. הוא לא רצה להתחתן בחו"ל, משום שחשש "אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי" לארץ הקדש... היה מנוי וגמור בנפשו לעלות, ורק אח"כ יחפש את זיווגו שם בארץ ישראל.

כמו שאר בני משפחתו, היה גם הוא בחור עני, לכן תכנית העליה לארץ הקודש נתקלה בקושי רב של "עניי ממונות" - פשוט לא היה לו כסף להתחיל לנסוע מעירו לעיר הסמוכה. גם תעודת פספורט לא היתה לו. אך היה נחוש בדעתו - יוצאים לדרך! איך? - פשוט מתחילים ללכת...

ומעשה שהיה, כך היה: בחור בודד נעמד בשערי וילנא, הסב את פניו לאחור, קד קידה לעיר הגדולה ויצא לדרך. הוא כיתת את רגליו מעיר לעיר ומכפר לכפר - עד אודיסה. בהזדמנות הוא סיפר, שבאחד הימים כשעמד בפתח 'הכנסת אורחים' באחת העיירות, לפני שיצא להמשך הדרך, עצר אותו אחד מחשובי הקהל ושאל: "בחור'ל אני מבין שאתה יוצא מכאן לדרך רגלי, הבחנתי שאין לך פספורט, ונראה לי שכבר ימים ארוכים שאתה צועד כך, איך אתה לא מפחד לעבור את הדרכים האלה ללא פספורט?"

ר' אברהם חנוך ביקש ממנו להמתין רגע קצר, נכנס פנימה לאכסניה, הוציא מהארון סידור ישן פתחו והצביע על נוסח "תפלת הדרך" ואמר: "הנה, זה הפספורט שלי"... כך עד שערי אודיסה, בה היה הנמל הגדול ממנו ביקש להפליג לארץ הקודש. מיד כשהגיע לאודיסה וחבילתו הקטנה בידו, צעד בחפזה אל הנמל, שם מצא לפניו אניה של גויים העומדת להפליג לארץ ישראל. בזריזות אופיינית ללא אומר ודברים, נכנס פנימה לאניה בלי אישורים ופספורט, ומיהר להתיישב באחד המקומות הפנויים. עודו יושב במנוחה באחד מחדרי הקהל במרכז הספינה, נכנסו שוטרים לבדוק תעודות ואישורים. השוטר ביקש ממנו את תעודותיו, וכיון שלא היו בידו, גרשוהו החוצה בבושת פנים, בחזרה אל החוף תחת כיפת השמים... חבילתו נשארה בספינה. התפילין היו בחבילה. היה זה נרתיק גדול של עור בו היה כל עולמו הגשמי. בנרתיק הטמין גם מעט בגדים שעוד נותרו לו

על העגלה. הביטו עליו רגע ארוך והפטירו: "אין לך כסף, יהודי מרופט - עלה עימנו, יאלה!"

ר' אברהם חנוך הבחור הצטרף אליהם ללא פחד. וסיפר לי כי באותה שעה שם נגד עיניו את דברי חכמי המוסר שאדם ששם בטחונו בה' ית"ש אינו ירא משום דבר שבעולם! ואכן הקב"ה הטיל את מוראו על הערבים, הם כבדוהו מאד, ובעליית ההר לירושלים קראו לפניו בניגון ערבי: "ככה יעשה לחכם היהודי"... כך הגיע לשערי ירושלים בשמחה ובששון. בו ביום החליט להסב את שם משפחתו ל"הופמן" [הוף' - מ'קוה' באידיש] לזכר ביטחונו הגדול בה' והנס שעשה עמו בעת עלייתו לארץ הקודש. בירושלים התחתן והיה לאחת מדמויות ההוד בירושלים של מעלה.

(להגיד, הובא בגיליון, אגעדנק)

ר' אברהם חנוך הוציא מחיקו ניר עבה והושיט להם בהתרגשות, על הנייר היה כתוב: "תני רב תחליפא אחוה דרבנאי, כל מזונותיו של אדם קצובין לו מר"ה ועד יום הכיפורים" (ביצה טו). הם הביטו עליו, והוא מיהר להגיד להם: "נאמן עלי בעל ההבטחה שיקיים דבריו". זוכרני, סיפר המגיד הירושלמי, שפתקא זו היתה מונחת בכיסו כל ימיו.

כאשר האניה עגנה בנמל יפו, ירד עם כולם אל החוף, אבריו דא לדא נקשן מהתרגשות, ושתי דמעות חמות זלגו מעיניו. לא היתה בידו אפילו פרוטה כדי לעלות מיפו לירושלים אך כמובן בטח בהשם.

בעיניים דומעות ולב הומה התרגשות הגביה את עיניו וראה אורחת ישמעאלים, שעולה בדרכה ירושלימה. הם נשאו על החמורים פירות וירקות, הוא שאל אותם אם יסכימו שיעלה עימם

יומא דהילולא

היה רבינו אומר: "כולם מתפעלים מרבי חיים שמואלביץ זצ"ל, איך שביקש מרחל אמנו "הקב"ה מבקש ממך מנעי קולך מבכי, אולם אני, חיים בנך, מבקש ממך אל תפסיקי לבכות", אבל אני מתפעל יותר ממה שהיה בסיפור מתחילתו...

סיפורים מיוחדים על זהירותו בכבוד הבריות, של הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל

היו עבורו יסוד היסודות. דוגמא לכך ניתן ללמוד מהסיפור הבא. מנהגו היה בשנים האחרונות בעת הבחינות לשיבת מיר בברכפלד, שאחד הר"מים היה בוחן את הבחור בנוכחותו, והוא בטביעת עינו המיוחדת, היה קובע מי מתאים ללמוד בישיבה. פעם נכנסה קבוצת בחורים להבחן, ובסופו של דבר הכריע מי מבין הנבחנים ילמד בישיבה. על אחד מהם אמר, שלמרות שעדיין אינו מתאים, שידיעוהו שילך ללמוד בישיבה אחרת ובעוד שנה יבוא ללמוד בישיבה. והיה הדבר תמוה, כי מעולם לא נהג כך.

כשנשאל על כך, השיב שראה משהו מיוחד בבחור זה, שבעוד שכל הבחורים שבאים להבחן מבינים שהבחינה היא אצלי, ולכן לוחצים יד רק לי, ואילו לר"מ שבוחן אינם נותנים יד, אבל בחור זה נתן לי יד, וגם לר"מ הבוחן. אם כן אף שבלימוד עדיין אינו מספיק ראוי, כדי ללמוד בישיבה, נחכה שנה ונבחן אותו שוב ואם יהיה יותר ראוי נקבל אותו.

בשיחותיו בישיבה היה מרבה לעורר על החובה לנהוג במידות טובות ובכבוד הזולת והדגיש שרק כאשר קיימות מידות טובות, ניתן לצמוח לתלמיד חכם אמיתי. באחד הקמפים השתתף רבינו וכשהגיע עת ברכת המזון, כיבד בזימון את אחד מבני הישיבה. הוא הסביר, ששם לב שבזמן הסעודה, בכל פעם שהגישו אוכל לשולחן, חילק אותו בחור את המנות לשאר יושבי השולחן, ורק לאחר מכן לקח לעצמו, לכן הוא מכבד אותו בזימון.

"הוא מצַבֵּת קְבֵרַת רַחֵל עַד הַיּוֹם" (בראשית ל"ה, כ')

ידוע הסיפור המרטיט אודות ראש הישיבה הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל שבנסיעתו לקבר רחל דיבר עם רחל אמנו וביקש ממנה: "הקב"ה מבקש ממך מנעי קולך מבכי, אולם אני, חיים בנך, מבקש ממך אל תפסיקי לבכות".

רבינו היה מרבה בשיחותיו להביא סיפור זה, אולם תמיד היה אומר שצריך להתחיל את הסיפור מתחילתו. רבי חיים שהה באירוע מסוים, בא מישהו והציע לקחת אותו ברכבו לקבר רחל. הוא רצה מאד ללכת, אולם תגובתו הראשונה היתה שצריך בראש ובראשונה לשאול את הרבנית. צריך היה לחפש טלפון ציבורי וכן אסימון (מטבע מיוחד שאיתו השתמשו כדי להתקשר בטלפון ציבורי), כדי להתקשר אליה, לבקש את רשותה ולוודא שלא תדאג מכך שהוא מאחר.

היה רבינו אומר: "כולם מתפעלים מלב הארי של רבי חיים, איך שביקש את בקשתו מרחל אמנו מעומק לב, אבל אני מתפעל יותר, מכך שלא שכח את מה שבעיני הבריות נראה דבר של מה בכך, להתקשר לרבנית, שלרגע לא תדאג כתוצאה מאיחורו... למה זה יותר גדול בעיני, כי את לב הארי של רבי חיים אי אפשר לחקות, אולם את הדברים הקטנים יכול כל אחד ללמוד. להרגיש את הזהירות שנדרשת בבין אדם לחברו, ודרך סולם זה אפשר להגיע למדרגות גבוהות.

שימת לב בזהירות בכבוד הבריות, ואפילו בדברים דקים,

שימת לב לדברים קטנים

נכנס אברך מבני הישיבה למעונו, וסיפר לרבינו שכאשר הגיע לביתו עשה חשבון ושם לב שבדמי החלוקה החודשיים קיבל אלף שקל שלא הגיעו לו, לכן הוא בא להחזירם. רבינו אמר לו שישאיר את הכסף אצלו. וטען: "מן הסתם, כשבאת הביתה התברר שקיבלת אלף שקל מיותרים אשתך שמחה, אולי תוכל עכשיו לקנות דבר שרצתה ואין לה כסף ועכשיו תוכל לקנות אותו, עכשיו כשתיגוע הביתה ותאמר שלקחתי את הכסף בחזרה היא תצטער, לכן השאר זאת לעצמך".

פעם השתתף בחתונה ולפתע קם ממקומו וניגש אל תוך הקהל, הוא ניגש לסבא של החתן וקרא לו הצידה. ואמר לו, דומני שבחופה ראיתי שקיבלת ברכה, אם כן, אתה מן הסתם הסבא, למה אינך יושב בשולחן הכבוד? התברר שהמזרח היה מלא ורבינו היה היחיד ששם לב, שלא נשאר לסבא מקום. הוא ביקש ממאן דהו שיביא כסא וסידר לסבא מקום בשולחן הכבוד.

בחתונה אחת שם לב שכאשר החתן פרס את החלה הגדולה

שכח לשלוח לכלה. הוא העיר על כך בעדינות לחתן, וכשהחתן נתן לילד שיעביר לכלה, לחש לו רבינו, תאמר לכלה שהחתן שלח לה את זה.

תמיד שם לב לכבודם של ילדים קטנים, והיה דואג במיוחד שלא יצטערו, תלמידים שנכנסו למעונו עם ילדיהם הקטנים זכו למתת ידה של הרבנית תליט"א, ממתק או סוכריה. מטבע הדברים תלמידים שיושבים בצל רבם הנערץ, הם נרגשים ולא תמיד זוכרים לפתוח לילד את הממתק. רבינו היה ממתין ולא ממשיך בדיבורו עם האבא, עד שהממתק יפתח ויהיה בהישג ידו של הילד, כדי שלא יצטרך לחכות. אחד התלמידים סיפר שכאשר בא עם בנו לתספורת החלאק'ה, היתה איתו בתו הקטנה והיא נשארה הרחק ליד דלת הכניסה. אחרי שרבינו גזר לו ובירכו, ביקש לקרוא לילדה הקטנה, שאל לשמה ובירכה. אותו אברך התפלא. החדר היה מלא אנשים, וא"כ איך שם לב שבקצה החדר השארתי את בתו.

(מתוך הספר ובכל נפשך)

סגולות וישועות

"מקובל בידי חסידים שהזקוק לישועה יניח הפיתקא באותו הדף, ותשועת ה' תבוא כהרף עין"

על סגולת הספה"ק 'מאור עינים' להרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנוביל זי"ע | ליומא דהילולא

צרה שלא תבוא (כ"ק מרן אדמו"ר מטאלנא זצוק"ל).

כן מקובל בידי חסידים, שהזקוק לישועה יניח הפיתקא באותו הדף, ותשועת ה' תבוא כהרף עין ('אמרי קודש' נח תשל"ב) הרה"ק רבי אלעזר מנדל מלעלוב זי"ע היה אומר שסגולה לסגי נהור ללמוד בספה"ק 'מאור עינים' לרפואה.

(מתוך מאמרו של הרב יעקב היילר בהמבשר תורני)

עוני וסבל היו מנת חלקו של הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנוביל זי"ע, וכמו שכתב בספרו סוף פרשת נשא:

"ואין חכם כבעל הניסיון, שכמה פעמים הרגשתי בעצמי שהיה לי ייסורים גדולים ופתאום כהרף עין באה תשועת ה', ואיני יודע אנה הם באים..."

ואצל חסידים מקובל ללמוד ב'מאור עינים' פר' נשא על כל

השו"ת היומי

חלה שהופרשה, ואח"כ הוחזרה לעיסה - כיצד ניתן לתקן את הבצק?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

לצאת לקניות, וחמותה אמרה לה שהיא תמשיך לעסוק בבצק ולקלוע את החלות. הודתה לה בעלת הבית ואמרה לה שהיא ממנה אותה לשליח להפריש חלה.

שאלה: מעשה באשה שלשה בצק בשיעור הפרשת חלה בערב שבת. חמותה, שהיא מסורתית, היתה אז בביתה, ובתה שהיא מעל גיל מצוות ג"כ הייתה בביתה. והנה הוצרכה בעלה הבית

ויש לדון לתקן את כל זה על ידי שישאלו על ההפרשה של חמותה ותיעקר למפרע, שהרי חכם עוקר את הנדר מעיקרו, ואז יתברר שבשעה שהפרישה הבת היתה העיסה טבל והועילה הפרשתה בברכה כראוי.

אך דנו האחרונים בכה"ג שעשו הפרשה שניה לאחר הפרשה ראשונה ואח"כ נשאלו על ההפרשה, אם מועיל למפרע שתחול ההפרשה השניה. הגרש"ז אויערבאך זצ"ל במנחת שלמה (סי' ס"ב סי"ג) נקט בפשיטות שמועיל והאריך בראיות, ולעומת זאת בספר עקבי חיים לגר"י קלפהולץ זצ"ל (סי' ל"ה) האריך לדון עם הגרש"ז א והוכיח שלא מועיל, והביא שכן דעת הנפש חיה (סי' ב' ע"ש).

לכן להלכה פסק מו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א שישאלו על הפרשת חמותה וגם על הפרשת הבת ויחזרו להפריש כראוי בברכה.

חמותה נטלה חתיכת בצק וברכה "אשר קדשנו להדליק נר של שבת", שזו הברכה ששגורה בפיה ואמרה "הרי זו חלה". אמרה לה הבת שצריך לברך ברכת חלה ולא ברכת נר שבת, מיד התנצלה והחזירה את הבצק לעיסה ואמרה לבת שהיא תפריש חלה. הבת פתחה סידור ואמרה ברכת הפרשת חלה, הוציאה חתיכת בצק מן העיסה ואמרה "הרי זו חלה", וגם אמרה את התחינה הנוספת בסידורים.

כשחזרה האם לביתה ספרה הבת את אשר עשתה ואת אשר נגזר מן העיסה. אמרה לה האם: נראה לי שצריך לשאול את הרב האם זה בסדר.

תשובה: יש כאן שאלה חמורה, שאחר שהפרישה חמותה חלה החזירה אותה לעיסה כשהיא קדושה, ואף שלא ברכה כראוי אין הברכה מעכבת, נמצא שמעורב בעיסה חלה קדושה שאסורה באכילה. וההפרשה שהפרישה הבת אינה מועילה, מאחר שכבר הופרשה חלה, ונמצאת ברכתה לבטלה.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

היכן מוזכר חודש אלול - חודש הרחמים והסליחות בתורה?

ראש השנה דף ח

עיני ה' אלוֹקֵיךְ בה מראשית השנה ועד אחרית השנה

אלוקיך בה מראשית השנה עד אחרית שנה". המילה מראשית כתובה כשהיא חסרה באות א' - "מרשית", ללמדך, כי אפילו אם אתה רש ואביון, הרי שבזכות ארץ ישראל תצליח ושם תתעשר... ואמנם עשה האיש כאשר המליץ לו הגר"ל דיסקין. הוא עלה לארץ ישראל. ובארץ הקודש ראה ברכה והצלחה בכל מעשי ידו, ונתעשר בעושר רב.

(גליון איש לרעהו - באהלי צדיקים)

ה'שפת אמת' בפרשו את הפסוק 'עיני השם אלקיך... מראשית השנה ועד אחרית שנה'. ביאר את הפסוק ביאור מעורר התרגשות: הקדוש ברוך הוא יושב ומצפה מתחילת השנה מתי תבוא אחריתה. מתי יבואו הימים המתוקים של חודש אלול, מתי כבר יגיעו בניו אהוביו לשיאי הרגש והקירבה אליו כפי שהם באים לידי ביטוי בחודש אלול, מתי כבר ישוב הקשר שבינינו לפרוח ולהתגלות!

בכל עת היו עיניו וליבו של הגר"ל דיסקין זצ"ל נתונות לעלות ולחונן את עפרה של ארץ ישראל, באומרו כי על הארץ נאמר מפורשות "תמיד עיני ה' אלוֹקֵיךְ בה מראשית השנה ועד אחרית שנה" ועליה משגיח השי"ת מעל כל הארצות שבעולם.

פעם נכנס אליו יהודי והתאונן בפניו על שאינו רואה הצלחה במסחרו. הוא מנסה בעסקים שונים אבל אינו מצליח. נענה לו רבי יהושע לייב ואמר לו כי יעלה לארץ ישראל, ושם בוודאי יראה ברכה בעמלו, שכן חשיבות מיוחדת יש לה לארץ ישראל.

אך עדיין לא נחה דעתו של האיש, הן כל בני משפחתו מתגוררים בחו"ל, ואינו יודע איזה קבלת פנים תהיה לו בארץ ישראל והאם תאיר לו שם ההצלחה פנים, ולמה זה עליו לעזוב הכל ולעלות ארצה?

אמר לו רבי יהושע לייב: "הנה הפסוק אומר 'תמיד עיני ה' "

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

מדוע אתרוג מורכב פסול?

שהחלק של הפרי שמקורו באילן שאינו אתרוג, נחשב כאינו קיים. 4. התורה אמרה ליטול ארבעה מינים, ובהוספת המין האחר, יש איסור 'בל תוסיף'. 5. חכמינו ז"ל פירשו, שהאתרוג נקרא בתורה 'פְּרִי עֵץ', על שם שטעם עצו ופריו שווים, ואילו המורכב - אין טעם עצו ופריו שווים.

[משנ"ב תרמת, סה, ושעה"צ עג; ביאורים ומוספים דרשו, 113; וראה שו"ע יו"ד רצה, א]

אתרוג המורכב משני מינים, כגון מאתרוג ולימון - פסול. ויש מהפוסקים שכתב שהוא פסול רק מדרבנן, אך לדעת רוב הפוסקים הוא פסול מדאורייתא. והפוסקים כתבו חמש סיבות לפסול המורכב: 1. המורכב אינו נחשב לאתרוג, וכך קיבלנו מאבותינו, ש'פְּרִי עֵץ הָדָר' הכתוב בתורה, פירושו אתרוג 'טהור' דווקא. 2. המורכב מקורו בעבירה, שהרי ההרכבה אסורה, ראה במקורות. 3. המורכב 'חסר', כיון

האם ניתן לסמוך כל סימנים חיצוניים כדי להחשיב אתרוג כבלתי מורכב?

ליטול רק אתרוג שקיימת לגביו מסורת והשגחה כי לא הורכב; והתועלת בסימנים אלו היא לאיך גיסא - שאף אתרוג שמקורו במקום שאתרוגיו מוחזקים כבלתי מורכבים, יש לפוסלו על סמך סימנים אלו. אולם, בהעדר אתרוג אחר, ניתן לסמוך על הסימנים, ואף על שני הסימנים החיצוניים בלבד, ולברך על האתרוג.

[משנ"ב תרמת, סה, ושעה"צ עד; וראה ביאורים ומוספים 109 רי"ט]

בהמשך לאמור: הפוסקים ציינו שלושה סימנים לזיהוי האתרוג המורכב: 1. פני האתרוג חלקים, ואינם מלאים בבליטות. 2. העוקץ בולט, ואינו שוקע בבשר הפרי. 3. השיכבה שבין הקליפה החיצונית לתאי הזרע - דקה, ולעומתה, תאי הזרע רחבים ומלאי עסיס. ואין לסמוך על סימנים אלו כדי להכשיר אתרוג, אלא יש

אתרוג ירוק שעתיד להצהיב בעזרת תפוחים - האם ניתן לברך עליו בעודו ירוק?

גם כשידוע כי הוא עתיד להצהיב; ואין הלכה כן, אך יש מגדולי ישראל שהחמירו בכך. וכמו כן, יש שהורו כי לכתחילה ראוי להדר וליטול אתרוג צהוב. ויש שכתבו, כי יש להעדיף אתרוג צהוב על פני אתרוג ירוק (העתיד להצהיב), אף אם האתרוג הירוק מהודר יותר מהצהוב. ואתרוג בצבע ירוק בהיר, כשר לכתחילה.

[שו"ע תרמת, כא, ומשנ"ב סה; ביאורים ומוספים דרשו, 110, 112 ר"ט]

אתרוג בצבע ירוק כהה, פסול, משום שצבע זה מלמד כי הפרי עדיין אינו בשל כל צורכו. ואתרוג ירוק שידוע כי הוא עתיד להצהיב, כשר אף בטרם הצהיב; וזאת, אף אם אינו אמור להצהיב באופן טבעי, אלא נדרשת פעולה מסוימת לשם כך, כגון הטמנתו בין תפוחים לזמן ממושך. ויש מהאחרונים שסובר, שאתרוג ירוק פסול משום 'הדר',

* אתרוג מבושל, פסול. וכן אתרוג 'כבוש', דהיינו שהושרה במים, או בנוזלים אחרים, במשך עשרים וארבע שעות רצופות, פסול; משום שהשרייה זו, נחשבת כעין בישול.
* אתרוג עגול, כצורת כדור - פסול. ואם יש בו פיטם כדרך שאר האתרוגים, נחלקו הפוסקים אם הוא כשר. ואם בולט ממנו 'חוטם' כלשהו, אין דינו כאתרוג עגול.
* אתרוג שיש בו 'שינוי מראה' במספר מקומות, כך שהוא נראה כ'מנומר' - אף אם השטח הכולל של כל המקומות בהם התהווה שינוי המראה, מהווה רק מיעוט משטח האתרוג - פסול.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לשתות במוצאי יום הכיפורים לפני הבדלה?

כתבו שיש לעשות זאת בצניעה. יש שהתירו לשתות מים לפני הבדלה על היין, אך רק לאחר הבדלה באמירת 'אתה חוננתנו' בתפילת ערבית, או 'ברוך המבדיל'. יש שהורו, שאף כשהבדיל באמירה, אין לשתות אלא 'בשעת הדחק'; ויש שאסרו שתיית מים לפני הבדלה על היין. ויש שהסתפקו בדבר.

[שו"ע תרכד, ב, ומשנ"ב ב-ג; ביאורים ומוספים דרשו, 3-4]

במוצאי יום הכיפורים, מותרים כל איסורי היום - רחיצה, נעילת נעלי עור, וכו' - מהזמן שבו מותרת עשיית מלאכה במוצאי שבתות, בכל מקום כפי מנהגו, (ראה במקורות); מלבד אכילה ושתייה, שמותרות רק לאחר הבדלה על היין. אולם, בנוגע לשתית מים, המותרת בכל מוצאי שבת גם לפני הבדלה - נחלקו הפוסקים: יש שהתירו בככל מוצאי שבת, אך

הלוח היומי

י"א בחשוון | רחל אמנו ע"ה

יארצייט:

ב' אלפים ר"ה: רחל אמנו ע"ה

תקנ"ה: הרה"ק רבי מנחם נחום ב"ר צבי מטשערנאביל זי"ע בעל 'מאור עינים'
תרמ"ד: הרה"ק רבי אברהם ב"ר יצחק מתתיהו מסלונים זי"ע בעל 'יסוד העבודה'
תרע"ה: הרה"ק רבי אברהם שלמה ב"ר אריה יהודה לייבוש מאוז'רוב זי"ע
תרע"ט: הרה"ק רבי דוד שלמה ב"ר נח נפתלי מקוברין זי"ע
תרצ"ו: הגה"צ רבי יהודה לייב ב"ר רפאל חסמן זצ"ל משגיח ישיבת חברון בעל 'אור יהל'
תשע"ב: הגה"צ רבי נתן צבי ב"ר אליהו מאיר פינקל זצ"ל ראש ישיבת מיר

יארצייט הג"ר נתן צבי ב"ר אליהו מאיר פינקל - ראש ישיבת מיר
התשובה שהדהימה את ראש ישיבת מיר

סיפר ראש ישיבת מיר, הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל: הייתי פעם אצל עשיר גדול באמריקה ושאלתיו עבור מה הוא מעונין לתרום ליישיבה - עבור בנין או משהו אחר, והוא השיב לי "מבחינתי אין שום הבדל, ברצוני לתרום לדבר שיעלה חיוך בפניו של הקב"ה, כביכול!" נדהמתי לשמוע דבר כזה מבעל הבית, הלא זוהי כל עבודתינו, עם קצת התבוננות במעשי המצוות, בתפילה, בלימוד תורה תהיה כל שאיפתנו לעשות נחת רוח להקב"ה.

(שיחות רבי נתן צבי פינקל זצ"ל - פרשת וירא)

לפני כל מעשה מצוה, תפילה ולימוד תורה, נשתדל לחשוב שאנו באים לעשות נחת רוח להקב"ה.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il